

“Stop intimate partner violence” (STOP)”

Erfaringer fra en intervention til voldsudsatte gravide

Ph.d.-studerende Karen Andreassen

The STOP project has received funding from the European Union's Rights, Equality, and Citizenship Programme under Grant Agreement No 881648

Oplæggets indhold

Partnervold i graviditeten

STOP- en intervention til gravide udsat for partnervold

Foreløbige resultater fra STOP-projektets før og efter målinger

Foreløbige fund fra de kvalitative interview

Partnervold i graviditeten

Hvad er partnervold, og hvor ofte forekommer det?

Partnervold referer til fysisk, psykisk, seksuel, økonomisk eller digital vold af nuværende eller tidligere partner.

Man estimerer at ca. 1/4 alle voksne mennesker vil blive eksponeret for partnervold i løbet af deres levetid.

Prævalenser er generelt underrapporterede i undersøgelser grundet emnets iboende tabu.

En undersøgelse fra Rigshospitalet fra 2016 fandt, at 3% af alle gravide var udsat for partnervold.

En ny undersøgelse fra Mary Fonden og LOKK har vist, at vold ofte eskalerer i graviditeten (april 2022).

Konsekvenser af partnervold i graviditeten

Vold i parforholdet har store menneskelige omkostninger for både kvinden og barnet, der vokser op i et hjem præget af vold.

Konsekvenser for kvinden, bl.a.

- PTSD
- Depression
- Abort
- Præterm fødsel

Konsekvenser for barnet, bl.a.

- Væksthæmning
- Foetus morse
- Dårligere trivsel
- Forsinket udvikling
- Øget risiko for gentagelse af volden

Fotos: Colourbox

Hvorfor blev projekt STOP udviklet?

Det er nødvendigt med tidlige indsatser for at kunne forebygge og mindske konsekvenserne af vold.

Vold stiger under graviditeten, men der er ingen målrettede tilbud til gravide (Mary Fonden og LOKK, 2022) (Van Parys 2014)

Graviditeten ses som "a window of opportunity" – kvinder kan være åbne for at modtage hjælpe grundet graviditeten + kontakt med stort set alle gravide danske kvinder via svangreomsorgen.

Foto: Colourbox

Stop Intimate Partner Violence in Pregnancy (STOP)

- en intervention til gravide udsat for partnervold

Stop Intimate Partner Violence in Pregnancy (STOP)

1) Screening for vold

Systematisk screening for vold blandt alle gravide i Regionen
Støttet af Region Syddanmark og Mary Fonden
Er implementeret via Mit Sygehus pr. 1. februar 2021

2) Digitalt rådgivningstilbud

Videorådgivningstilbud til gravide som screener positive for vold
Støttet af EU. Varighed: 1/9-2020 - 28/2-2023
Tværregionalt indsats for at sikre et lige tilbud for alle gravide uanset bopæl.

Parter

Region Syddanmark, University of Granada, patientrepræsentanter der selv har været udsat for partnervold, nationale eksperter (psykologer fra SDU + Lev uden vold og Mødrehjælpen).

Forløbet i STOP

- Alle gravide i blev screenet for partnervold via et digitalt spørgeskema (uge 8)
- Konsultationsjordemødrene fulgte op på de gravides svar og vurderede om de var egnede til projektet (uge 16)
- Tilbuddet var et add-on til standardtilbuddet
- Gravide, der screenede positiv for vold blev tilbudt
 - Video rådgivninger
 - Safety planning app.
- Opstart før graviditetens uge 25.
- Ikke egnede til projektet, var (1) gravide, der ikke forstod dansk, (2) ikke kunne informeres om forskningsprojektet alene, eller (3) blev vurderet ikke at have overskud til at deltage i projektet.

Forløbet i STOP

1. trimester
Week 10-12

IPV Screening
Elektronisk spørgeskema via udsendes via link (AAS, WAST and ISA)

Første jordemoderkonsultation
IPV-positive informeres om STOP-projektet

Telefon kontakt til IPV-exposed gravide
IPV jordemoder kontakter kvinderne for at aftale dato for præ-session

2. trimester
Week 13-28

Præ-session (Fysisk møde)
Informeret samtykke

- Præ-intervention evaluation (EPDS, MOVERS, Safety Action Checklist)
- Software introduktion (video consultation, safety planning app)
- Aftaler bookes til video konsultation

Digital intervention
Seks video konsultationer og kontinuerlig adgang til app.
Session 1: Evaluation af den voldelige adfærd
 • **Session 2:** Safety Planning, netværk og ressourcer
 • **Session 3:** Psychoeducation
 • **Session 4:** Selvværd
 • **Session 5:** Empowerment
 • **Session 6:** Empowerment, beslutningstagen og problem løsning

3. trimester
Week 29-40

Post-intervention evaluering (Kvantitativt)
En måned efter sidste video session (EPDS, MOVERS, SAC, ISA)

Evaluering af interventionen (kvalitative interviews)
Minimum en måned efter den kvantitative evaluering

Screeningsspørgsmål: Women Abuse Screening Tool (WAST)

1. *Hvordan vil du beskrive dit parforhold helt generelt ?*

Med mange gnidninger

Med nogle gnidninger

Gnidningsfrit

2. *Hvordan håndterer du og din partner uoverensstemmelser?*

Med store vanskeligheder

Med nogle vanskeligheder

Uden vanskeligheder

Screeningsspørgsmål: Abuse Assessment Screen (AAS)

1. Er du nogensinde blevet udsat for fysisk overgreb af din partner eller ex-partner (eksempelvis: fået en lussing, blevet skubbet, slået, sparket, banket eller tæsket)?
2. Er du indenfor det seneste år blevet udsat for psykisk/følelsesmæssig vold af en partner eller ex-partner (eksempelvis gentagne gange blevet ydmyget, manipuleret, kontrolleret eller truet med ødelæggelse af ting eller vold)?
3. Er du indenfor det seneste år blevet udsat for fysisk overgreb af din partner eller ex-partner (eksempelvis: fået en lussing, blevet skubbet, slået, sparket, banket eller tæsket)?
4. Har din partner eller ex-partner inden for det seneste år tvunget dig til at medvirke til seksuelle handlinger imod din vilje?
5. Er du bange for din partner eller ex-partner?

Evaluering af STOP

Kvantitativt ”før og efter måling”

- Voldseksponering (Index of Spouse Abuse -skala)
- Empowerment (MOVERS-skala)
- Tegn på depression (EPDS-skala)

Kvalitativ interview efter deltagelse i projektet

- Gravide og projektjordemødrenes oplevelse med interventionen

Hvad krævede det at implementere STOP-projektet ?

- 1) Etablere en fælles systematisk måde at screene for vold blandt gravide i regionen (digital screening)
- 2) Træne alle jordemødre i at tale om vold og muligheder for hjælp i konsultationen (opfølgning på screening)
- 3) Lave et målrettet tilbud til voldsudsatte gravide (digital rådgivning)
 - uddanne projektjordemødre i at varetage rådgivninger
 - supervision på tværs af fødesteder

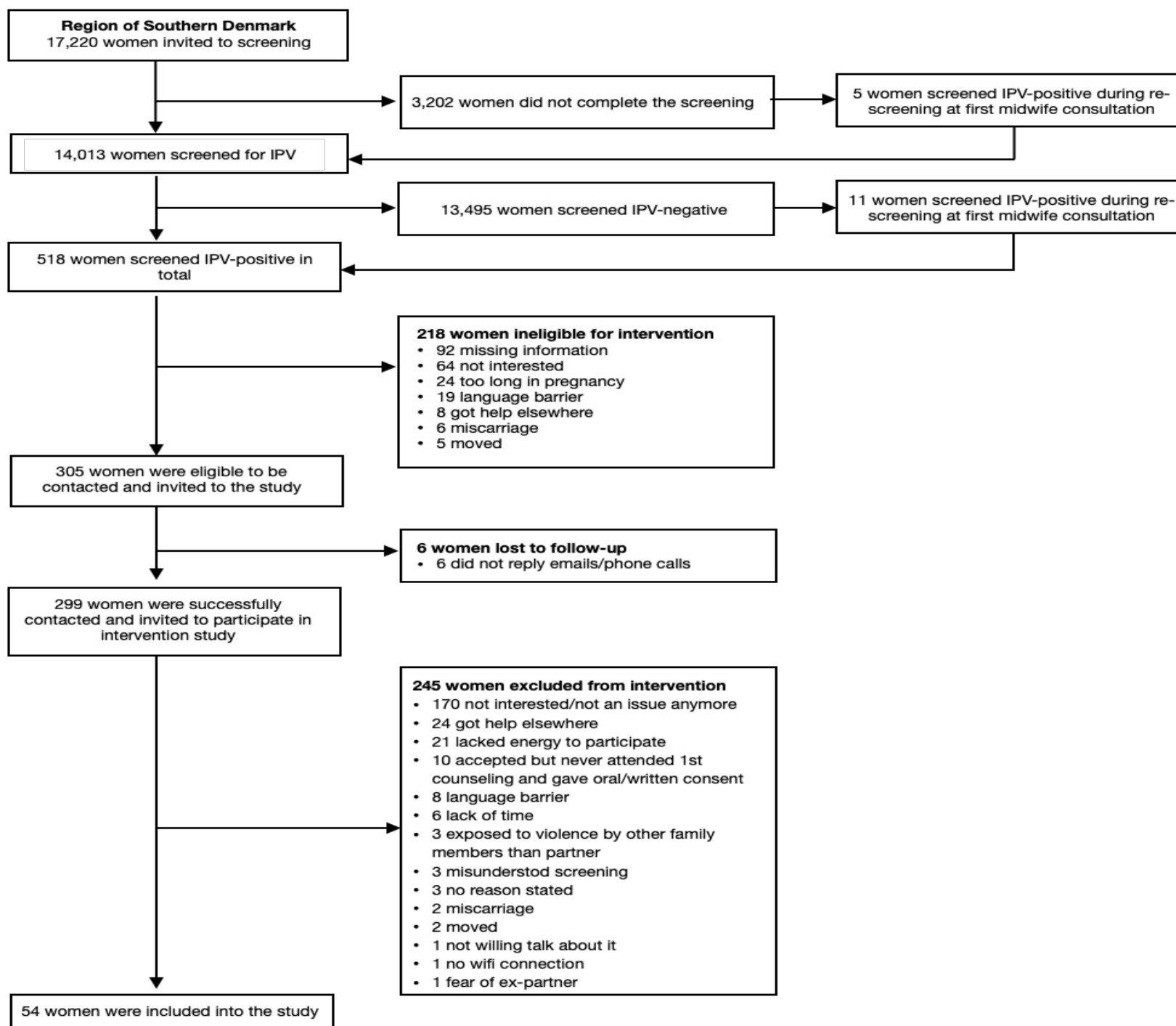

Resultater fra STOP-projektet

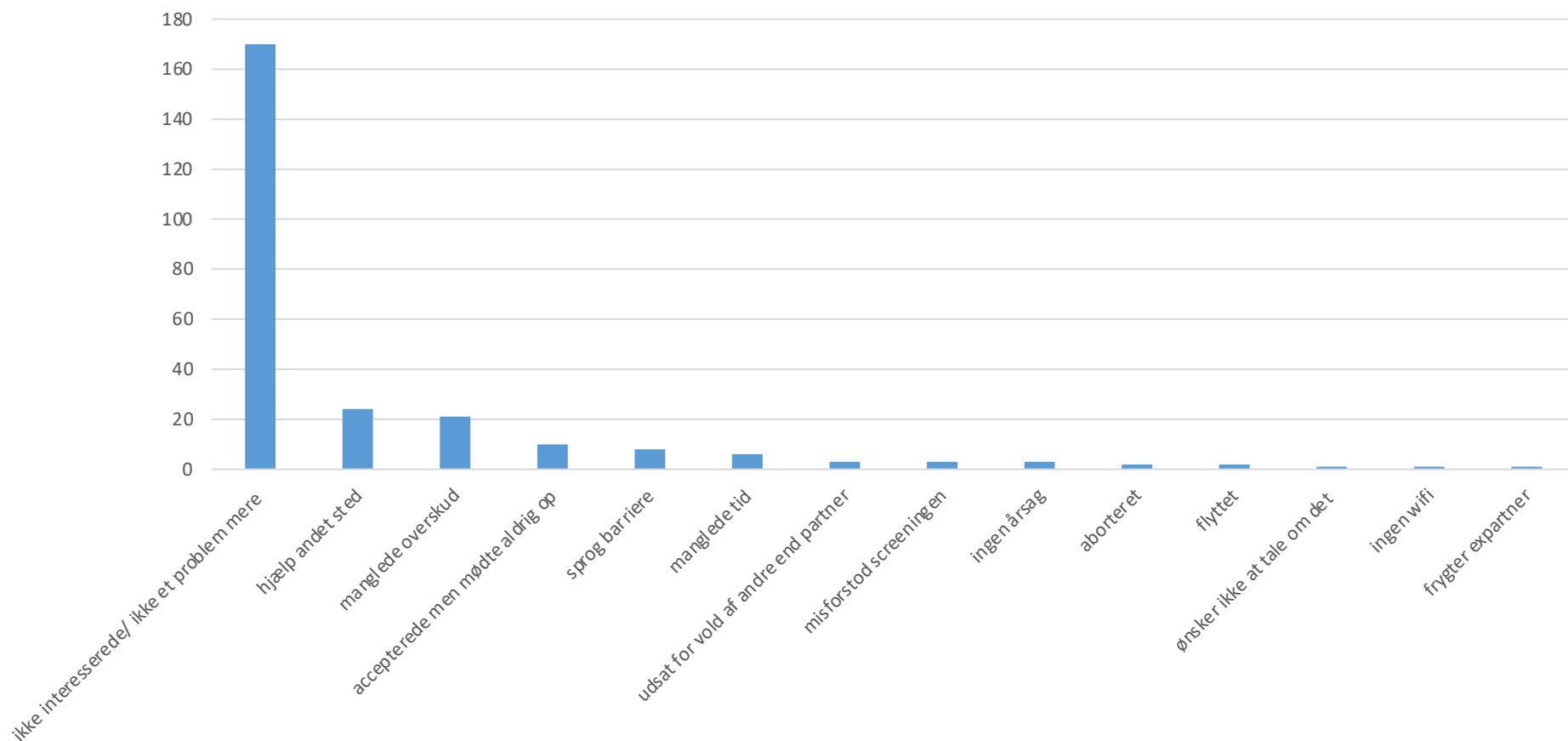
Foreløbige resultater fra perioden februar 2021 – August 2022

Kategori	Antal
Antal gravide screenede	14.013
Antal gravide screenet positive for vold	518 (3,7%)
Heraf egnede til projektet	305
Antal kvinder som har opstartet videorådgivning	54
Antal kvinder som har gennemført videorådgivning	40
Kvalitative interviews med deltagere	20
Kvalitative interviews med projektjordmødre	6

Hvorfor ville kvinderne ikke deltage?

Årsager til at kvinderne ikke ville deltage

Foreløbige fund fra de kvantitative før og efter målinger

Slides er fjernet, da resultaterne endnu ikke er publicerede.

De endelige resultater fra studiet kan læses i videnskabelig artikel, der forventes publiceret ultimo 2023.

*Foreløbige fund fra de kvalitative
interviews om volden og parforholdet*

Foreløbige fund fra de kvalitative interviews

Deltagernes baggrunde

- Alder: 20-45 år
- Uddannelse: Bredt udsnit af populationen (Frisør, universitetsstuderende, sygeplejersker, pædagoger, ufaglærte mm)
- Geografisk: fra alle fødesteder i regionen

Voldsudøveren

- Både nuværende eller ex-partner

Tema fra kvalitative interviews: Udviklingen af volden i forholdet

Forholdet starter fantastisk. Så sker der en ændring pludselig, volden starter og eskalerer gradvist. Gør det svært at vurdere hvad der egentlig sker:

” Den psykisk vold var svær, fordi han var super god til at overbevise mig om, at han ikke var forkert, men at det var mig, der overreagerede. Det var mig, der var psykisk noget galt med ”

Tema fra kvalitative interviews: Udviklingen af volden i forholdet

- Hos en del kommer der andre typer vold oveni:
 - Fysisk vold, seksuel vold, digital vold, stalking, økonomisk vold- ofte i kombinationer.
- Efter afsluttet forhold er volden fortsat med "attacks":
 - typisk digital vold og stalking

Kvinderne normaliserer deres handlinger

- *Flere skulle føre dagbog over aktiviteter*
- *Måtte ikke vide hvornår hendes partner arbejdede eller forlade hjemmet.*
- *Svare på SMS hurtigt/ altid være tilgængelig*
- *Sove på gulvet, låst ude, tisse i haven*

Tema fra kvalitative interviews: Partneren

De gravide også elsker partner, trods åbenlys utroskab, ydmygelser, vold mm

”Fordi der er nogen ting, man ikke skal finde sig i, men jeg tænkte han har kun mig. Altså han var også en god mand, han havde bare nogle sider, når han fik lidt for meget at drikke eller når han ja. Altså jeg kommer aldrig til at sige at jeg ikke elsker ham, fordi han fylder utrolig meget, men vores forhold var ikke sundt...”

De gravide er ansvarlige for partnerens adfærd

- Truer med selvmord, hvis hun ikke gør som han vil
- Er sammen med andre, fordi hans kæreste tvinger ham til det.

Tema fra kvalitative interviews: Stor ensomhed

- Omgivelserne har måske ikke troet på dem:

” Men det har jo været lidt svært for dem, for de jo kender ham og hans gode sider og den maske han tog på , når han var sammen med dem. Så de havde nogle gange lidt svært ved at forholde sig til det”

- Har afvist egen familie og venner

” Han havde jo isoleret mig, så jeg faktisk ingen venner har haft gennem de sidste år. Gennem de sidste år jeg har kendt ham, har jeg mistet alle”

” Jeg havde rigtig svært ved at se min familie, fordi han brød sig ikke om dem, så han ville helst ikke have jeg så dem”

Tema fra kvalitative interviews: Benægtelse og skam over volden

- Nogle gravide har benægtet volden:

” Jeg var ikke en af dem, der havde det meget hårdt, men jeg kunne godt lidt fornemme hver gang jeg sagde hvad der var sket de sidste år, jamen så tabte folk jo kæben, fordi hvordan kunne jeg holde det det ud”

- Andre har skjult det, fordi det er flovt.

” I starten holdt jeg det meget skjult, fordi jeg syntes det føles meget flovt. Ikke engang til mine egne forældre”

Tema fra kvalitative interviews: Konsekvenserne af volden

- Beskriver voldsomme oplevelser med vold, der påvirker dem meget- også efter afsluttet forhold.
- Mange fortæller om hvordan de i forholdet fik stress, depression og angst. Og stadig oplever perioder med voldsom angst/ mén efter forholdet er afsluttet.
- Undervejs har flere brugt psykologer og læger til symptombehandling, men mange benægtede om voldsudsættelsen, hvis de blev spurgt.
 - ” Nej. Det er jo nok fordi jeg tænkte at jeg kunne beskytte mig selv”

Tema fra kvalitative interviews: Konsekvenserne ved at sige noget

Alle de gravide skammer sig over hvorfor de er eller har været i et forhold med vold og hvad konsekvenserne vil være hvis de siger noget

” Jeg tror at jeg på en måde gerne ville have hjælp, men alligevel var lidt bange. Fordi som sagt jeg havde dårlig samvittighed over ikke at have gjort noget før. Og det der har holdt mig tilbage var at kommunen, selvfølgelig ville stille spørgsmål som: Hvorfor har du udsat dine børn for sådan et forhold?

Underretning og bekymring over at stemples som en dårlig mor fylder hos en stor del. Af samme grund underrapporterede mange gravide også omfanget af volden.

*Foreløbige fund om deltagelse i en
intervention, der udgår fra sundhedsvæsesnet*

Tema fra kvalitative interviews: Screeningen hjælper med at erkende voldsudsættelse

”Jeg synes jo ikke at jeg var udsat for noget af det, men da jeg så fik det graviditetsskema, så kunne jeg godt se at mange af de ting X havde gjort, for eksempel at min partner nedgør mig foran andre, eller råber af mig, hvis jeg ikke har gjort rent, så tror jeg at jeg fik øjnene op for at der havde været noget der”

”[Screeningsspørgsmålene] [...] overraskede mig. Fordi i mine andre graviditeter var der ikke nogle spørgsmål om, hvordan man har det i parforholdet. Det var jeg egentlig ked af. Det havde været rart, om man [havde] spurgt til det. For jeg gik rigtig meget inde med [det].”

Tema fra kvalitative interviews: Rådgivningstilbuddet hjælper

”Jeg vil da sige at det at jeg var med i det her studie, gjorde at jeg havde nogen at snakke med hver gang han havde gaslightet mig [ed. type af psykisk vold]. Så jeg kunne se at det ikke bare er inde i mit hoved det her. Det har da helt sikkert været en del af det springbræt til at jeg nu er på krisecenter. Og er kommet væk fra det”

Hvad fungerede godt for de gravide?

- At blive spurgt om vold og tilbudt hjælp under graviditeten
- At volden blev anerkendt (at det ikke var dem selv der var noget galt med) og få konkrete redskaber
- At det var en jordemoderen der varetog samtalerne om vold, men at rådgivningsforløbet foregår hos en anden end ens basiskonsultationsjordemoder (adskiller tingene)
- Tilbuddet om en digital intervention boostede deltagelse

Hvilke udfordringer oplevede de gravide?

- Afgrænset starttidspunkt for deltagelse udelukkede nogle kvinder
- Ustabilt internet udfordrede videorådgivningerne
- Screeningsspørgsmålene indfangede ikke altid den psykiske vold/ stalking af en ekspartner
- Safety-app brugt af få deltagere
- Kvinder der havde været udsatte for digital vold, var oftere mindre bekvemme med at få rådgivning digital end andre.
- Digital rådgivning hjemme kræver også et uforstyrret sted (ingen børn/ partnere der pludselig kommer hjem)

Take home message

Det er skamfuldt at være udsat for partnervold og mange gravide er meget påvirkede af at det, også efter afsluttet forhold.

Volden stopper ikke efter forholdet er afsluttet, men ændrer ofte form (digital vold)

Når den gravide accepterer at få hjælp, så skal hjælpen komme med det samme.

Vold er ikke noget man bare siger. Derfor: SPØRG til parforholdet

Afsluttende bemærkninger fra en voldsudsatte gravide

“I skal spørge mig, for jeg siger det ikke selv”

Tak for jeres tid